

VAIKŲ SVEIKATA 2022 METAIS

Panevėžio rajono savivaldybėje besimokančių mokinių sveikatos rodiklių suvestinė

Nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. ugdymo procese gali dalyvauti profilaktiškai pasitikrinę sveikatą mokiniai, kurių elektroniniai Vaiko sveikatos pažymėjimo duomenys automatiškai perduodami į Vaikų sveikatos stebėsenos informacinę sistemą (toliau -VSS IS). Profilaktinio patikrinimo metu gydytojas įrašo pagrindinius duomenis apie vaiko ūgį, svorį, kraujospūdį, klausą, regą, polinkį alergijai, kaulų ir raumenų, kvėpavimo bei nervų sistemas ir kt., odontologas įvertina vaiko dantų ir žandikaulių būklę. Rekomendacijose šeimos gydytojas nurodo, kokią fizinio ugdymo grupę vaikas gali lankyti. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, gavęs informaciją apie kasmetinius vaikų sveikatos profilaktinius patikrinimus mokyklos bendruomenei pateikia gydytojų pateiktas rekomendacijas, kurios gali įtakoti vaiko ugdymo procesą. 2022 m. mokinių, pasitikrinusių sveikatą pasiskirstymas pateiktas 1 lentelėje (2–4 eil. nr.). Sveikatos pažymą su užpildytomis abejomis dalimis pristatė 82 proc. mokinių, 94 proc. buvo užpildyta pirmoji pažymos dalis „Fizinės būklės įvertinimas“, 83 proc. – antroji „Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas“. 93 proc. mokinių ugdymo veikloje gali dalyvauti be jokių apribojimų. 98,7 proc. mokinių, priskiriami pagrindinei fizinio ugdymo grupei. 6 proc. mokinių, gydytojai nurodė bendrąsias rekomendacijas, o 3 proc. – specialiąsias rekomendacijas. 8 mokiniai yra visiškai atleisti nuo kūno kultūros pamokų, o 20 mokinių paskirtas pritaikytas maitinimas.

1 lentelė. Mokinių sveikatos rodikliai 2022 m.

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Min	Max	Rodiklio reikšmė Lietuvoje	Vaizdavimas	Pokytis nuo praėjusių metų
1.	Mokinių, lankančių ugdymo įstaigas savivaldybėje, skaičius	3771	3771	-	-	511536,00		3,04
2.	Mokinių, pristatusių formą Nr. E027-1, dalis (%)	3121	82,13	10,00	664,00	72,24		12,75
3.	Mokinių, kurių formos Nr. E027-1 formos I dalis "Fizinės būklės įvertinimas" užpildyta, dalis (%)	3576	94,11	14,00	681,00	88,45		2,85
4.	Mokinių, kurių formos Nr. E027-1 formos II dalis "Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas" užpildyta, dalis (%)	3177	83,61	10,00	672,00	73,67		11,95
5.	Mokinių, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, dalis (%)	3334	93,23	13,00	646,00	86,07		3,48
6.	Mokinių, turinčių per mažą svorį, dalis (%)	458	13,05	1,00	59,00	16,12		7,26
7.	Mokinių, turinčių normalų svorį, dalis (%)	2207	62,88	10,00	450,00	64,12		5,65
8.	Mokinių, turinčių antsvorį, dalis (%)	551	15,70	1,00	118,00	13,52		NA
9.	Mokinių, turinčių nutukimą, dalis (%)	294	8,38	1,00	54,00	6,24		-15,52
10.	Mokinių, priskiriamų pagrindinei fizinio ugdymo grupei, dalis (%)	3527	98,71	14,00	674,00	97,49		3,46
11.	Mokinių, priskiriamų parengiamajai fizinio ugdymo grupei, dalis (%)	35	0,98	1,00	7,00	1,69		-30,00

12.	Mokinių, priskiriamų specialiajai fizinio ugdymo grupei, dalis (%)	11	0,31	1,00	3,00	0,83		-15,38
13.	Mokinių, kuriems nurodytos bendrosios rekomendacijos, dalis (%)	242	6,77	1,00	35,00	12,32		-5,10
14.	Mokinių, kuriems nurodytos specialiosios rekomendacijos, dalis (%)	143	4,00	1,00	24,00	8,29		-12,80
15.	Mokinių atleistų nuo kūno kultūros pamokų, dalis (%)	8	0,22	1,00	4,00	0,37		NA
16.	Mokinių, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis (%)	21	0,59	1,00	3,00	0,90		-4,55
17.	Mokinių, turinčių per aukštą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)	1067	47,42	1,00	231,00	20,48		12,20

N-absoliutus asmenų skaičius. KPI – KPI indeksas, kur K – ėduonies pažeistų dantų skaičius, P – plombuotų dantų skaičius, I – išrautų nuolatinių dantų skaičius.

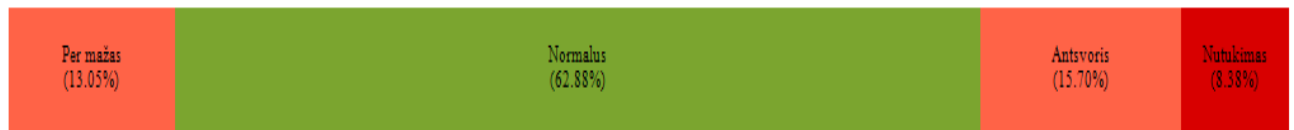
Statistiškai reikšmingai mažesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje

Statistiškai reikšmingai didesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje

Rodiklis statistiškai reikšmingai nesiskiria, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje

2022 m. 63 proc. mokinių turėjo normalų kūno masės indeksą, 15,7 proc. turėjo antsvorio, 8,4 proc. buvo nutukę ir 13 proc. buvo per mažo svorio (1 pav.).

1 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal kūno masės indekso grupes

Ėduonies pažeisti dantys gali būti: negydyti, plombuoti ir išrauti dėl karieso. Todėl ėduonies intensyvumui išreikšti yra naudojamas KPI indeksas, rodantis K–kariozinių, P–plombuotų ir I – dėl karieso išrautų dantų skaičių, tenkantį vienam asmeniui, kuo KPI aukštesnis, tuo situacija prastesnė. 2022 m. aukštą ir labai aukštą dantų ėduonies intensyvumą turėjo 47,4 proc. rajono vaikų. Statistiškai reikšmingo pokyčio palyginti su 2021 m. nestebima (2 pav.). Iš 3136 rajono vaikų, kurie pateikė II dalį (Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas) sveikatos pažymos, tik 924 vaikai neturėjo ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų. 45,50 proc. mokinių neturėjo sąkandžio patologijos, 28 proc. turėjo tik pavienių dantų sąkandžio patologiją, o 26,5 proc. turėjo žandikaulių patologiją.

2 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal dantų ėduonies intensyvumą (KPI)

2022 m. labai išaugo susirgimų skaičius. Galime daryti prielaidą, kad tai įtakojo, jog vaikai pilnai grįžo į ugdymo procesą po karantino ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas tapo geresnis. Mokiniai dažniausiai sirgo kvėpavimo sistemos (401,36 atv./1 000 mokinių), virškinimo sistemos (219,5 atv./1 000 mokinių) akies ir jos priedinių organų ligomis (121,66 atv./ 1 000 mokinių). Taip pat patyrė daug sužalojimų, apsinuodijimų tam tikrų išorinių poveikių (113,29 atv./ 1 000 mokinių) (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Mokinių sveikata 2022 metais

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Min	Max	Rodiklio reikšmė Lietuvoje	Vaizdavimas	Pokytis nuo praėjusių metų
18.	Ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais (D50-D89)(1000 mokinių)	96	25,12	7,33	92,59	14,34		+29,73%
19.	Ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis (E00-E90)(1000 mokinių)	352	92,10	16,95	162,16	75,47		+1,73%
20.	Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais (F00-F99)(1000 mokinių)	297	77,71	41,86	277,78	51,51		-12,39%
21.	Ligotumas nervų sistemos ligomis (G00-G99)(1000 mokinių)	102	26,69	9,35	76,92	17,83		-2,86%
22.	Ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis (H00-H59)(1000 mokinių)	465	121,66	18,52	205,61	194,60		-23,65%
23.	Ligotumas ausies ir speninės ataugos ligomis (H60-H95)(1000 mokinių)	181	47,36	9,30	142,86	51,33		+22,30%
24.	Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis (I00-I99)(1000 mokinių)	50	13,08	6,27	62,50	20,04		-21,88%
25.	Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99)(1000 mokinių)	1534	401,36	223,26	722,22	357,38		+24,31%
26.	Ligotumas virškinimo sistemos ligomis (K00-K93)(1000 mokinių)	839	219,52	153,85	384,62	179,59		-12,88%
27.	Ligotumas odos ir poodžio ligomis (L00-L99)(1000 mokinių)	258	67,50	18,87	158,33	75,71		-12,84%
28.	Ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligomis (M00-M99)(1000 mokinių)	191	49,97	16,95	89,74	66,20		-25,68%
29.	Ligotumas lytinėmis ir šlapimo sistemų ligomis (N00-N99)(1000 mokinių)	108	28,26	11,90	81,08	31,12		-18,18%
30.	Sužalojimų, apsinuodijimų ir tam tikrų išorinių poveikių padarinių skaičius (S00-T98)(1000 mokinių)	433	113,29	35,71	266,67	124,20		+2,12%
31.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y89)(100 000 mokinių)	-	-	-	-	7,90		NA
32.	Asmens apsilankymas sveikatos priežiūros įstaigose pasitikrinimui ir/ar ištyrimui (Z00) (1000 mokinių)	267	69,86	13,95	216,22	116,25		-28,61%

N - absoliutus asmenų skaičius; Rodiklio reikšmė savivaldybėje - skaitinė rodiklio reikšmė pasirinktoje savivaldybėje; Min - minimali rodiklio skaitinė reikšmė savivaldybės mokyklose; Max - maksimali rodiklio skaitinė reikšmė savivaldybės mokyklose; Rodiklio reikšmė Lietuvoje – skaitinė rodiklio reikšmė Lietuvoje; Vaizdavimas - pateikiama linija nurodo rodiklio reikšmių pasiskirstymą savivaldybėje pagal kvartilius (žalia spalva paryškinta sritis, kuri apima 50% reikšmių). Atskirai vertikalia linija rodiklio reikšmė Lietuvoje, o apskritimu – rodiklio reikšmė savivaldybėje; Pokytis - pateikiama skaitinė savivaldybės rodiklio pokyčio reikšmė, kuri vaizduojama su „+“ ženklu, jei reikšmė padidėjo, palyginus su praėjusiais metais ir „-“, jei sumažėjo. Rodiklio pokytis bus pateikiamas rausva spalva, jei tai reiškia statistiškai reikšmingą rodiklio pokytį, palyginti su praėjusių metų reikšme ir balta, jei pokytis nebuvo statistiškai reikšmingas, palyginus su praėjusių metų rodiklio reikšme. NA – per maža imtis patikimam pokyčiui skaičiuoti.

Duomenų šaltinis: Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Duomenis analizavo:

Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė

Inga Mackelienė